

mutatják, hogy a társas támogatás és a kardiovaszkuláris betegségekkel kapcsolatos sérülékenységerzés és aggodalom között feltételezhető a kapcsolat. Ez arra világít rá, hogy érdemes lenne a rizikóészleléses vizsgálatok és a prevenció kialakításába beemelni a társas kapcsolatok szempontját is. Fontos lehet a személyes kapcsolatok feltárása a minél személyre szabottabb prevencióstratégia kidolgozásában.

Dávid Ildikó (SZTE Móra Ferenc Szakkollégium)

Poszttraumás növekedés és értelemkeresés a gyászoló felnőttek körében

Előadásomban az alapképzésen benyújtott szakdolgozati kutatásomat szeretném bemutatni, melyben a gyászoló felnőttek körében tapasztalt poszttraumás növekedés és az élet értelmességének összefüggéseit vizsgáltam egy online kérdőívcsomag segítségével. A poszttraumás növekedés fogalma ugyan idegenül csenghet, a jelenség maga azonban mélyen beleszövődött mind a köztudatba, mind a filozófiai és irodalmi gondolkodásba. A veszteségekkel és nehézségekkel való megküzdésben rejlő lehetőségeket már nagyon régen felismerték, napjainkban pedig pszichológiai kutatások népszerű tárgyává vált. Számos megrázó életeseményt megélt személy beszámol arról, hogy – a természetesen figyelmen kívül hagyhatatlan negatív következmények mellett – pozitívan változott a viszonyuk önmagukhoz, másokhoz és a világhoz. Gyakran megemlítik például, hogy a trauma feldolgozása által jobban értékelik saját életük, erősebbnek érzik önmaguk, elmélyült a kapcsolatuk szeretteikkel vagy éppen megszilárdult spirituális vagy vallásos hitük, azaz valamilyen személyiségfejlődésen mentek keresztül. Ebben a folyamatban esszenciális szerepet játszik az, hogy a nehéz esemény megrengeti az emberek alapvető hitrendszerét és sémáit, valamint megkérdőjelezi az a saját életükről mesélt narratívájukat. Ez idővel olyan kognitív folyamatokat indít be, amelyek során valamilyen személyes értelmet keresnek és nagyon gyakran találnak is az elszenvedett veszteségekben, majd lassan helyreáll a világgépük, ami immár sokkal ellenállóbb az elkövetkezendő nehézségekkel szemben.

Az elmúlt néhány évtized kutatásait alapul véve szakdolgozatomban azt vizsgáltam, hogy egy szeretett személy elvesztése, mint az élet egyik legfájdalmasabb élménye, lehet-e táptalaja a fentebb leírt személyiségfejlődésnek, valamint hogy ez a fejlődés hogyan függ össze a bekövetkező haláleset körülményeivel.

Pálfi Antónia (SZTE Móra Ferenc Szakkollégium)

Implicit tanulást követő felejtési effektus kognitív hátere

Jelen vizsgálatomban az irányított felejtési effektus megjelenését és a kognitív háterét tárgyalom, az implicit motoros tanulást követően. Kíváncsi vagyok arra, hogy a nem tudatosuló motoros tanulás megléte után kapott felejtési hatás,

egyrészt jelentősebb-e a felejtési instrukciót kapott csoportoknál, mint az emlékezeti instrukciót kapott csoportoknál, másrészt kérdés még az is, hogy a felejtés hátterében aktív folyamatok állnak-e. A vizsgálatban összesen 119 személy vett részt, közülük 75 nő és 44 férfi, átlag életkoruk 24,16 év. 59 személy emlékezeti instrukciót kapott, 60 személy viszont felejtési instrukciót. A résztvevők jelentős része egyetemi hallgató. Dual task elrendezésben aSRT feladatot szólista tanulási feladattal együtt kellett elvégezniük, két egyforma hosszúságú egységben (mindkettőben másik *itemek*kel), melyek között elhangzott a felejtési vagy emlékezeti instrukció, amely az első részben megismert itemekre vonatkozott. Ezt követően visszakértem tőlük a mind a szó-listákat, mind a szekvenciákat, illetve munkamemóriájukat Stroop teszttel vizsgáltam. Az eredményeim nem támasztották alá a felejtési hatás meglétét implicit motoros tanulás esetében, illetve a gátlófunkciók befolyásoló ereje sem lett bizonyított tény, viszont feltételezhető, hogy az adatfelvétel folyamán több dolog is hatott az adatok alakulására, így tehát a témakör még további vizsgálatokat igényel.

Klinovszky Andrea (SZTE Móra Ferenc Szakkollégium)

Aktív résztvevőként a döntések csataterén: avagy a 2-es típusú cukorbetegség betegségmenedzselést befolyásoló viselkedéses jellemzői

Köztudott tény, hogy a 2-es típusú cukorbeteg személyek eredményes kezelésének nélkülözhetetlen feltétele az anyagcsere folyamatos célértékeken belül tartása, amelyhez csupán az orvos által tanácsolt kezelési mód elfogadása és betartása nem elegendő. Ugyanis a sikeres kezelés döntően a diabéteszes egyén kezeléshez fűződő hozzáállásán és önmenedzselési képességein alapszik. Vizsgálatunkban a 2-es típusú inzulinnal kezelt diabéteszes személyek kezeléshez fűződő viszonyát, mindennapi életvitelükbe való beilleszthetőségének nehézségeit, a betegek elvárásait igyekeztünk feltárni, amelyet megfelelő mélységben csak a betegek szemszögéből tudunk megérteni. A kvalitatív kutatásban összesen 50 (24 férfi és 26 nő) inzulinnal kezelt diabéteszes személy vett részt, akiknek átlagéletkora 64,03 év volt, és átlagosan 18,77 éve voltak cukorbetegséggel diagnosztizálva. A félig-strukturált interjúk tematikus elemzése során négy fő téma körvonalazódott: a betegségprezentáció, az egyén problémamegoldó képessége, a kontroll, és az inzulinhoz fűződő attitűd. A diabéteszes személyek körében tipikusan négyféle ön-menedzselési stílus volt megfigyelhető: a „*Fél-ember szindróma*”, „*Vasakarató-optimista*”, „*Hatékony-kísérletező*”, valamint a „*Passzív-ellenálló*”. Kutatásunk eredményei a jövőben megalapozhatják a hatékonyabb cukorbeteg-ellátást segítő programok létrehozását, illetve ezen krónikus betegség napi menedzselése során fellépő problémák, hátráltató tényezők rövid időn belüli felismerését és megoldását.